

Аўтары:
С. С. Міхнак, В. В. Кушнярэвіч

Прадмова

Прыкладнае каляндарна-тэматычнае планаванне складзена ў адпаведнасці з дзеючымі вучэбнымі праграмамі для ўстаноў агульнай сярэдняй адукацыі, зацверджанымі Міністэрствам адукацыі Рэспублікі Беларусь. У ім рэалізуюцца патрабаванні адукацыйнага стандарту па прадметах, вызначаецца паслядоўнасць урокаў.

У аснову планавання ўрокаў беларускай мовы пакладзены сістэмна-функцыянальны, камунікатыўна-дзеясны, лінгвакультуралагічны і сацыякультурны падыходы, а таксама прынцып сістэматычнага паўтарэння і паглыблення ведаў вучняў, які прадугледжвае зварот да вывучанага ў папярэдніх класах.

Планаванне па беларускай літаратуры прапануе размеркаванне вучэбнага матэрыялу ў адпаведнасці са зместам і структурай вучэбнага дапаможніка, утрымлівае тэмы ўрокаў і колькасць гадзін на вывучэнне твораў, рэкамендуе адпаведны вучэбны матэрыял да кожнага ўрока і дамашнія заданні.

Звяртаем увагу, што асноўны вучэбны матэрыял павінен быць засвоены вучнямі на ўроку.

Выданне мае на мэце дапамагчы настаўніку ў наладжванні навучальнага працэсу, але не павінна стрымліваць яго ініцыятыву і творчы падыход да выкладання прадмета. Настаўнік можа размеркаваць вучэбны матэрыял па іншаму, з улікам асаблівасцей кожнага класа.

Прыкладнае каляндарна-тэматычнае планаванне падрыхтавалі:

Беларуская мова — С. С. Міхнёнак;

Беларуская літаратура — В. В. Кушнярэвіч.

Беларуская літаратура

(53 гадзіны на год)

Беларуская літаратура : вучэб. дапам. для 9 кл. устаноў агул. сярэд. адукацыі з беларус. і рус. мовамі навучання / В. У. Праскаловіч [і інш.] ; пад рэд. В. У. Праскаловіч, В. П. Рагойшы. — Мінск : Нац. ін-т адукацыі, 2019.

№ урока і дата правядзення	Тэма ўрока	Колькасць гадзін	Мэты вывучэння тэмы	Характарыстыка асноўных відаў і спосабаў дзейнасці	Дамашняе заданне
1	2	3	4	5	6
Уводзіны (1 гадзіна)					
1	Уводзіны	1	Пазнаёміць дзевяцікласнікаў са зместам і асаблівасцямі структуры курса літаратуры; даць уяўленне аб літаратуры як асаблівай галіне духоўнай дзейнасці, крыніцы чалавеказнаўства і грамадазнаўства; раскрыць значэнне і функцыі літаратуры; развіваць навыкі вуснага маўлення ў працэсе гутаркі па тэме; спрыяць выхаванню цікавасці да прадмета	Чытанне і абмеркаванне ўступнага артыкула вучэбнага дапаможніка. Падрыхтоўка адказаў на праблемныя пытанні. Супастаўленне літаратуры з іншымі відамі мастацтва. Работа з электронным адукацыйным рэсурсам MOODLE	Прачытаць «Жыццё Ефрасінні Полацкай». Індывідуальнае заданне: падрыхтаваць прэзентацыю (паведамленне) «Культура Полацкага княства X—XII стст.»*

50

* Аб'ём і змест дамашняга задання настаўнік вызначае дыферэнцыравана, зыходзячы з канкрэтнай адукацыйнай сітуацыі і індывідуальных магчымасцей вучняў.

Працяг

1	2	3	4	5	6
I. ЧАЛАВЕК І ГРАМАДСТВА. ПОСТАЦІ АЙЧЫННАЙ ГІСТОРЫІ Ў БЕЛАРУСКАЙ ЛІТАРАТУРЫ (5 гадзін + 1 гадзіна на творчую работу + 1 гадзіна на абмеркаванне твораў для дадатковага чытання)					
2	«Жыццё Ефрасінні Полацкай»	1	Шляхам стварэння культурнага кантэксту, аналізу зместу твора ўзнавіць паслядоўнасць асноўных этапаў біяграфіі беларускай асветніцы, засяродзіўшы ўвагу на духоўным подзвігу Ефрасінні; даць пачатковае паняцце пра <i>жыццё</i> як жанр старажытнай літаратуры, паказаць адметнасць кампазіцыі твора, стройнасць і лагічную завершанасць жыцця; развіваць інтэлектуальныя здольнасці вучняў, фарміраваць разуменне часовай аддаленасці твораў старажытнасці, уменне рабіць «часавую папраўку»; ствараць умовы для выхавання пачуцця павагі да выдатных постацей айчыннай гісторыі	Міжпрадметныя сувязі з гісторыяй і мастацтвам Беларусі: гістарычныя каментарыі да эпохі з выкарыстаннем электроннага адукацыйнага рэсурсу MOODLE. Прагляд і каменціраванне прэзентацыі. Падбор цытат для характарыстыкі вобраза герані. Праца з тэкстам: складанне храналогіі жыцця і дзейнасці асветніцы	Падрыхтаваць разгорнуты адказ на пытанне № 4 пасля тэмы «Жыццё Ефрасінні Полацкай»
3	Беларускі летапіс («Летапіс вялікіх князёў літоўскіх», «Беларуска-літоўскі летапіс	1	Правесці тэматычны кантроль па змесце «Жыцця Ефрасінні Полацкай»; даць паняцце пра <i>летапіс</i> як жанр літаратуры; раскрыць значэнне беларускіх летапісаў як вытокаў мастацкай прозы; паказаць, як у «Пахвале Вітаўту» ўслаўляецца міжнародны аўтарытэт, геранічныя подзвігі князя; развіваць аналітыч-	Супастаўленне вядомых гістарычных звестак пра героя, мастацкіх ілюстрацый са зместам «Пахвалы Вітаўту». Падбор цытат-аргументаў, дзе ўжыты выяўленчыя сродкі (эпітэты, параўнанні, архаічныя звароты), выяўлена	Індывідуальныя заданні: падрыхтаваць прэзентацыю ці паведамленні: 1) «Архітэктура Беларусі XV—XVI стст.»; 2) «Жывапіс Беларусі XV—XVI стст.» і інш.

51

1	2	3	4	5	6
	(1446)» – урываак «Пахвала Вітаўту»)		няа здольнасці; спрыяць фарміраванню гістарычнай самасвядомасці	аўтарская ацэнка, што сведчыць пра наяўнасць рыс мастацкай прозы ў летапісе	
4	Францыск Скарына. Прадмова да кнігі «Юдзіф»	1	Шляхам стварэння культурнага кантэксту паказаць значэнне асобы Ф. Скарыны ў айчынай культуры; пазнаёміць з асноўнымі фактамі жыцця і дзейнасці асветніка; выявіць агульначалавечы змест прадмовы да кнігі «Юдзіф»; развіваць інтэлектуальныя здольнасці вучняў, уменне карыстацца электроннымі адукацыйнымі рэсурсамі; пашыраць культурны круггляд; спрыяць выхаванню патрыятычных пачуццяў вучняў, прывіваць пачуццё пашаны да асобы вялікага гуманіста і асветніка	Міжпрадметныя сувязі з гісторыяй і мастацтвам Беларусі: гістарычны каментарый да эпохі. Прагляд і аналіз прэзентацый. Прагляд фрагментаў відэафільма «Францыск Скарына». Складанне храналогіі асноўных фактаў жыцця і дзейнасці першадрукара (з выкарыстаннем электроннага адукацыйнага рэсурсу MOODLE). Аналіз зместу прадмовы з мэтай выяўлення ідэй патрыятызму і грамадзянскага абавязку ў творы	Прачытаць паэму М. Гусоўскага «Песня пра зубра»
5	Мікола Гусоўскі. Паэма «Песня пра зубра».	1	Пазнаёміць з кароткімі звесткамі пра жыццё і творчасць М. Гусоўскага; высветліць узровень першапачатковага разумення паэмы, засяродзіць увагу на жанры, сюжэце, аса-	Праца з тэкстам паэмы; вылучэнне структурных частак твора (уступ, асноўная частка, заключэнне), суднысенне іх са-	Падабраць цытаты для характарыстыкі вобразаў Радзімы, зубра, князя Вітаўта

1	2	3	4	5	6
	Жанр, сюжэт, кампазіцыя		блівасцях кампазіцыі твора; развіваць навыкі аналізу ліра-эпічнага твора, уменне бачыць узаемасувязь частак твора; развіваць звязнае маўленне; спрыяць фарміраванню сістэмы каштоўнасцей арыентацый вучняў	зместам і часовай арганізацыяй твора. Выразнае чытанне асобных фрагментаў паэмы	
6	Мікола Гусоўскі. «Песня пра зубра». Тэма Радзімы ў творы	1	Засяродзіць увагу на вобразнай сістэме твора (вобразы Радзімы, аўтара, зубра, Вітаўта); раскрыць сімвалічнае значэнне вобраза зубра; адзначыць высокую аўтарскую ацэнку дзейнасці Вітаўта; шляхам асэнсавання аўтарскай пазіцыі раскрыць паняцце <i>гуманізму ў літаратуры</i> ; выпрацоўваць навыкі даваць аргументаваныя адказы на праблемныя пытанні; спрыяць узбагачэнню лексікі вучняў, фарміраванню грамадзянска-патрыятычных каштоўнасцей арыентацый	Работа ў групах. Характарыстыка вобразаў твора. Сістэматызацыя цытатааргументаў. Падагульненне назіранняў. Праблемная гутарка, скіраваная на разуменне аўтарскай гуманістычнай пазіцыі	Падрыхтавацца да абмеркавання самастойна прачытанага твора
7	Абмеркаванне твораў для дадатковага чытання	1	Спрыяць асэнсаванню ідэйна-мастацкага зместу выбранага твора; узбагачаць літаратурную кампетэнцыю, культурны круггляд вучняў; праз творы сучаснай літаратуры фарміраваць разуменне каштоўнасці культурна-гістарычнай спадчыны	Эўрыстычная гутарка, скіраваная на выяўленне ідэйна-мастацкага зместу самастойна прачытанага твора: «Аповесць пра Грунвальдскую бітву»; А. Марціновіч. «Гістарычныя постаці»; В. Шніп. Зб. «Балада камянёў» (на выбар)	Падрыхтаваць вуснае выказванне па адной з тэм: 1) «Вобраз князя Вітаўта ў “Пахвале Вітаўту” і “Песні пра зубра»»; 2) «Няхай раскажа час мінулы»; 3) «Калі ёсць у народа такія, не загіне давеку народ»

1	2	3	4	5	6
8	Навучальная творчая работа. Сачыненне па творах раздзела «Чалавек і грамадства. Постаці айчыннай гісторыі ў беларускай літаратуры»	1	Вучыць суадносіць тэму, мэту, аб'ём творчай работы, пісьмова разгортваць пэўны тэзіс, выкарыстоўваць цытаты для аргументавання сваіх думак; разумець важнасць кампазіцыйнай стройнасці і завершанасці творчай работы; развіваць літаратурную і лінгвістычную кампетэнцыі вучняў, навыкі самастойнай працы, творчы патэнцыял; развіваць уменне суадносіць вобразы, характары мінулага з сучасным жыццём, уласным жыццёвым вопытам; спрыяць выхаванню пачуцця адказнасці	Напісанне сачынення па адной з прапанаваных тэм: «Вобраз князя Вітаўта ў “Пахвале Вітаўту” і “Песні пра зубра”», «Няхай раскажа час мінулы», «Калі ёсць у народа такія, не загіне даўку народ»	Прачытаць апавяданне Я. Баршчэўскага «Шляхціц Завальня»
II. РАМАНТЫЧНАЕ І РЭАЛІСТЫЧНАЕ АДЛЮСТРАВАННЕ ЖЫЦЦЯ Ў МАСТАЦКАЙ ЛІТАРАТУРЫ (8 гадзін)					
9	Ян Баршчэўскі. Аповяданне «Шляхціц Завальня»	1	Пазнаёміць з кароткімі звесткамі пра жыццё і творчасць Я. Баршчэўскага, засяродзіўшы ўвагу на галоўным творы пісьменніка – «Шляхціц Завальня, або Беларусь у фантастычных апавяданнях»; прааналізаваць вобраз пана Завальні, вызначыць яго мастацкую ролю ў творы; развіваць вуснае маўленне; спрыяць фарміраванню маральных каштоўнасных арыентацый	Эўрыстычная гутарка па выяўленні першаснага ўражання ад твора. Падбор цытат для разумення вобразаў пана Завальні і яго пляменніка Яна. Вуснае выказванне «Ля запаленай свечкі»	Прачытаць апавяданні «Плачка» і «Белая Сарока», адзначыўшы неабходныя цытаты для характарыстыкі вобразаў

54

1	2	3	4	5	6
10	Ян Баршчэўскі. Аповяданне «Плачка», «Белая Сарока»	1	Раскрыць іншасказальны сэнс вобразаў Плачкі і Белай Сарокі, выявіць сувязь твораў з беларускай міфалогіяй і фальклорам; фарміраваць уменне аргументаваць сваю думку; спрыяць фарміраванню ўмення размяжоўваць сапраўдныя і ўяўныя каштоўнасці	Выбарачны пераказ эпізодаў. Падбор цытат-аргументаў, неабходных для разумення вобразаў Плачкі і Белай Сарокі. Праблемная гутарка, накіраваная на разуменне сімвалічнага значэння вобраза Плачкі і алегарычнага вобраза Белай Сарокі	Прачытаць баладу А. Міцкевіча «Свіцязянка»
11	Адам Міцкевіч. Балада «Свіцязянка»	1	Раскрыць цесную сувязь жыцця і творчасці А. Міцкевіча з Беларуссю; асэнсаваць ролю беларускай міфалогіі і фальклору ў змесце балады, стварэнні <i>рамантычнага героя</i> ; удасканаліваць уменні аналізу ліра-эпічнага твора; спрыяць фарміраванню цікавасці да асобы і творчасці сусветна вядомага паэта-рамантыка	Работа з электронным адукацыйным рэсурсам MOODLE. Паведамленні ці прэзентацыі «А. Міцкевіч і Беларусь», «Легенды пра возера Свіцязь». Аналіз зместу балады. Назіранне за спосабамі рамантычнага вырашэння тэмы каханя ў творы	Прачытаць паэму К. Вераніцына «Тарас на Парнасе»
12	Канстанцін Вераніцын. Паэма «Тарас на Парнасе»	1	Пазнаёміць з пытаннем аўтарства і часам напісання твора; праз раскрыццё вобраза Тараса, паняцця <i>народнасці літаратуры</i> выявіць значэнне паэмы як твора на літаратурную тэму; адзначыць ролю <i>бурлеска</i> як сатырычнага прыёму ў абмалёўцы і <i>парадзіраванні</i> вобра-	Эўрыстычная гутарка па асэнсаванні вобразаў, тэматыкі і праблематыкі паэмы, парадыйна-сатырычнага пафасу твора. Творчыя заданні: пазнаць героя па прыведзенай цытаце, стварыць вусны ма-	Прачытаць п'есу В. Дуніна-Марцінкевіча «Пінская шляхта»

55

1	2	3	4	5	6
			заў багоў; спрыяць узбагачэнню культурнай і моўнай кампетэнцый вучняў	люнак героя, зрабіць афішу да спектакля «Тарас на Парнасе», скласці слоўнік нацыянальных страў і інш.	
13	Вінцэнт Дунін-Марцінкевіч. Фарс-вадэвіль «Пінская шляхта»	1	Раскрыць значэнне асобы В. Дуніна-Марцінкевіча як пачынальніка беларускай драматургіі; пазнаёміць з жанравымі асаблівасцямі п'есы «Пінская шляхта» (<i>фарс-вадэвіль</i>); прааналізаваць сюжэтныя элементы твора (экспазіцыя, завязка, развіццё дзеяння, кульмінацыя, развязка); ствараць умовы для развіцця ўменняў працаваць з рознымі крыніцамі інфармацыі; спрыяць выхаванню пачуцця павагі да асобы пачынальніка новай беларускай літаратуры	Міжпрадметныя сувязі з гісторыяй Беларусі: гістарычны каментарый да часу стварэння п'есы. Эўрыстычная гутарка па выяўленні першапачатковага разумення твора. Назіранне за сюжэтнымі элементамі п'есы. Выбарны пераказ эпизодаў твора	Падабраць цытаты, неабходныя для характарыстыкі вобразаў засяянкавай шляхты і чыноўніцтва ў п'есе
14	Вобразы шляхты і чыноўніцтва ў п'есе В. Дуніна-Марцінкевіча «Пінская шляхта»	1	Засяродзіць увагу на сатырычным выкрыцці вобразаў шляхты, станавога прыстава і яго памочніка пры дапамозе прыёмаў гратэску і шаржу, моўнай індывідуалізацыі персанажаў, асэнсаванні праблематыкі твора; спрыяць удасканаленню ўменняў аналізу драматычнага твора, разуменню спецыфікі твора, прызначанага для пастаноўкі; садзейнічаць фарміраванню цікавасці да нацыянальнага тэатра	Падбор і аналіз цытат для разумення сатырычнага і гумарыстычнага зместу вобразаў п'есы, яе праблематыкі. Прагляд відэафрагментаў спектакля ў пастаноўцы Нацыянальнага акадэмічнага тэатра імя Я. Купалы. Падагульняючая гутарка па праблемных пытаннях да п'есы	Прадумаць адказы на пытанні, змешчаныя ў вучэбным дапаможніку пасля тэмы «Вінцэнт Дунін-Марцінкевіч»

56

1	2	3	4	5	6
15	Францішак Багушэвіч. Прадмова да зборніка «Дудка беларуская»	1	Правесці тэматычны кантроль па п'есе В. Дуніна-Марцінкевіча «Пінская шляхта»; засяродзіць увагу на звестках з жыцця і творчасці Ф. Багушэвіча, яго ролі ў духоўным адраджэнні народа; раскрыць ідэйны змест <i>прадмовы</i> да зборніка «Дудка беларуская»; спрыяць узбагачэнню моўнай кампетэнцыі вучняў, выхаванню пачуццяў грамадзянскасці і патрыятызму	Прагляд відэафільма «Ф. Багушэвіч». Чытанне і асэнсаванне тэксту прадмовы. Праблемная гутарка па выяўленні ключавых тэм і праблем твора. Назіранне за мастацкай палітрай публіцыстычнага тэксту. Складанне слоўніка афарызмаў	Прадумаць адказы на пытанні № 7–8 вучэбнага дапаможніка, змешчаныя пасля раздзела «Палымным словам публіцыста»
16	Францішак Багушэвіч. Вершы «Мая дудка», «Хмаркі»	1	Выявіць аўтарскі погляд на прызначэнне паэта і паэзіі ў вершы «Мая дудка»; раскрыць іншасказальны сэнс верша «Хмаркі» як паэтычнага асэнсавання ўласнага драматычнага лёсу; спрыяць развіццю эмацыянальнай сферы вучняў, выхаванню чуйнасці і спагады	Чытанне і аналіз верша «Мая дудка» з мэтай выяўлення творчага крэда паэта, разумення вобраза дудкі як сімвала творчасці. Назіранне за асаблівасцямі вобразна-выяўленчай сістэмы верша «Хмаркі» для разумення іншасказальнасці і шматзначнасці твора. Падагульняючая гутарка па творах Ф. Багушэвіча	Індывідуальныя заданні: падрыхтаваць паведамленні ці прэзентацыі пра жыццёвы і творчы шлях Я. Купалы
III. НАЦЫЯНАЛЬНАЕ І АГУЛЬНАЧАЛАВЕЧАЕ Ў МАСТАЦТВЕ СЛОВА (14 гадзін + 2 гадзіны на творчыя работы + 1 гадзіна на абмеркаванне твораў для дадатковага чытання)					
17	Янка Купала. Слова	1	Дапамагчы зразумець значнасць постанцы Я. Купалы, гістарычныя ўмовы фарміравання творчай індыві-	Праслухоўванне і каменціраванне прэзентацый пра жыццё і творчасць	Прачытаць вершы Я. Купалы «А хто там ідзе?», «Мая малітва»

57

1	2	3	4	5	6	
	пра пісьменніка		дуальнасці класіка нацыянальнай літаратуры; абавіраючыся на раней вывучаныя творы паэта («Курган», «Магіла льва», «Спадчына», «Паўлінка»), падрыхтаваць да ўспрымання тэматычнай шматграннасці, вобразна-выяўленчага майстэрства паэта; развіваць уменні працаваць з рознымі крыніцамі інфармацыі; ствараць умовы для выхавання павягі да асобы народнага песняра	Я. Купалы. Прагляд фрагментаў відэафільма «Янка Купала». Складанне храналогіі асноўных фактаў жыцця і творчасці песняра (з выкарыстаннем электроннага адукацыйнага рэсурсу MOODLE)		
58	18	Янка Купала. Лірыка	1	Вызначыць галоўную тэму грамадзянскай лірыкі паэта – асэнсаванне гістарычнага лёсу беларускага народа; акрэсліць эстэтычнае крэда песняра, адзначыўшы знітаванасць лёсу паэта з жыццём народа; развіваць аналітычнае мысленне, творчыя навыкі супастаўлення перакладаў; спрыяць выхаванню актыўнай грамадзянскай пазіцыі	Выразнае чытанне і асэнсаванне ідэйна-мастацкай спецыфікі вершаў, адметнасці рытміка-інтанацыйнага малюнка вершаў «А хто там ідзе?», «Мая малітва». Праслухоўванне песні «Мая малітва». Выкананне творчага задання: параўнанне перакладаў верша «А хто там ідзе?» на рускую і англійскую мовы. Аргументаванне ўласных высноў	Прачытаць вершы Я. Купалы «Жня», «Явар і каліна», «Роднае слова». Выпісаць у літаратурны спытак прыклады параўнання, эпітэта, метафары
	19	Янка Купала. Агульначалавечыя	1	Раскрыць багацце духоўнага свету лірычнага героя, асэнсаваць ідэю вечнасці жыцця, гармоніі чалавека і прыроды, характава роднага слова	Чытанне, асэнсаванне, аналіз вершаў «Явар і каліна», «Жня», «Роднае слова» з мэтай разумення	Вывучыць верш Я. Купалы «Явар і каліна» на памяць. Прачытаць паэму «Бандароўна»

1	2	3	4	5	6	
	матывы ў лірыцы		ў вершах «Явар і каліна», «Жня», «Роднае слова». Паглыбіць паняцце пра <i>жанры лірыкі</i> . Развіваць уменні самастойна аналізаваць лірычныя творы, бачыць ролю вобразна-выяўленчых сродкаў у раскрыцці асноўнай думкі твора, свету лірычнага героя. Спрыяць фарміраванню эстэтычных каштоўнасных арыентацый	асобы лірычнага героя ранняй лірыкі Я. Купалы, багацця вобразна-выяўленчай палітры твораў. Праслухоўванне песні «Явар і каліна». Эўрыстычная гутарка па ўсталяванні асацыятыўных сувязей паміж тэкстам і яго музычным уваабленнем		
59	20	Янка Купала. Паэма «Бандароўна»	1	Пазнаёміць з фальклорнай першакрыніцай паэмы, творчым перасэнсаваннем Я. Купалам народных песень пра Бандароўну. Прааналізаваць сюжэт твора. Выявіць рамантычны канфлікт паміж свабодай і тыраніяй, воляй і няволяй. Удасканальваць навыкі аналізу ліра-эпічнага твора, бачыць лірычны аспект і розныя кампаненты сюжэта (завязка, развіццё дзеяння, кульмінацыя, развязка). Уплываць на фарміраванне мастацка-эстэтычнага свету вучняў	Выразнае чытанне верша Я. Купалы «Явар і каліна» на памяць. Назіранне за развіццём сюжэта паэмы, яго кампанентамі. Выбарачны пераказ. Асэнсаванне характару канфлікту. Прагляд і аналіз кніжных ілюстрацый да паэмы мастакоў М. Басалыгі, А. Кашкурэвіча, В. Шаранговіча	Падабраць цытаты для характарыстыкі вобразаў Бандароўны і пана Патоцкага
	21	Янка Купала. Паэма «Бандароўна».	1	Прааналізаваць вобразы паэмы, зсяродзіўшы ўвагу на гераічным характары Бандароўны, яе свабодалюбстве, маральным выбары. Падвес-	Аналіз цытат, маналогаў галоўных герояў. Параўнальная характарыстыка герояў. Назіранне за	Прадумаць адказы на пытанні, змешчаныя ў вучэбным дапаможніку пасля тэмы «Янка Ку-

1	2	3	4	5	6
	Вобразы-антыподы		ці да разумення рамантычнасці вобраза (незвычайны герой у незвычайных абставінах). Развіваць вуснае маўленне вучняў, уменне супастаўляць і рабіць высновы. Уплываць на фарміраванне пачуцця ўласнай годнасці, маральных якасцей асобы	мастацкімі сродкамі, пры дапамозе якіх ствараюцца вобразы Бандароўны і пана Патоцкага. Падбор цытат, якія пацвярджаюць народна-песенную вобразнасць паэмы. Праблемная гутарка «Праблема маральнага выбару ў паэме»	пала». Падрыхтаваць матэрыялы да творчай работы
22	Навучальная творчая работа на творах Янкі Купалы	1	Вучыць суадносіць тэму, мэту, аб'ём творчай работы, пісьмова разгортваць пэўны тэзіс, выкарыстоўваць цытаты для аргументавання сваіх думак; разумець важнасць кампазіцыйнай стройнасці і завершанасці творчай работы; развіваць літаратурную і лінгвістычную кампетэнцыі вучняў, пісьмовае маўленне, навыкі самастойнай працы	Напісанне творчай работы на адну з прапанаваных тэм: «Водгук на верш Я. Купалы», міні-сачыненне «Што я раскажу свайму замежнаму сябру пра Я. Купалу», «Праблема маральнага выбару ў паэме “Бандароўна”»	
23	Якуб Колас. Слова пра пісьменніка	1	Пазнаёміць з асноўнымі фактамі жыцця і творчасці Я. Коласа, паказаць умовы фарміравання яго таленту; на прыкладзе вершаў выявіць майстэрства Я. Коласа-пейзажыста, звярнуць увагу на элегічнае і жыццесцвярдзальнае ў яго лірыцы; развіваць уменні працаваць з рознымі	Завочная мультымедычная экскурсія па родных мясцінах паэта. Складанне храналогіі асноўных фактаў жыцця і творчасці песняра (з выкарыстаннем электроннага адукацыйнага	Прачытаць першыя дзесяць раздзелаў паэмы Я. Коласа «Новая зямля»

1	2	3	4	5	6
			крыніцамі інфармацыі; ствараць умовы для выхавання павягі да асобы народнага паэта	рэсурсу MOODLE). Чытанне і аналіз вершаў «Не бядуі!», «Родныя вобразы», «Першы гром». Праца з вучэбным дапаможнікам: выкананне заданняў № 7–8 пасля раздзела «Песні роднага краю»	
24	Якуб Колас. Паэма «Новая зямля». Творчая гісторыя	1	Пазнаёміць з творчай гісторыяй паэмы, яе аўтабіяграфічнай асновай, часам напісання, жанрава-кампазіцыйнымі асаблівасцямі (роляй лірычных адступленняў), <i>паглыбіць паняцце пра паэму як жанр</i> ; на матэрыяле прачытаных раздзелаў дапамагчы раскрыць прыгажосць карцін народнага побыту, прыроды, вызначыць іх ролю, адзначыць імкненне аўтара да паэтызацыі штодзённага жыцця; развіваць уменні самастойнага аналізу ліра-эпічнага твора; спрыяць выхаванню эстэтычнай чуйнасці, разуменню каштоўнасці традыцыйнай народнай культуры	Падрабязны аналіз раздзела «Леснікова пасада» з мэтай спасціжэння своеасаблівай панарамы «роднага кута», мастацкага характара апісанняў, узнёсла-лірызаваанай танальнасці твора. Эўрыстычная гутарка па асэнсаванні традыцыйнага ўкладу жыцця беларусаў, сямейных каштоўнасцей. Складанне слоўніка этнаграфічнай лексікі (назвы гаспадарчых прылад, страў). Пошук тлумачэнняў назваў і фотавіяў у Вікіпедыі	Прачытаць раздзелы XI–XX паэмы Я. Коласа «Новая зямля». Адзначыць неабходныя цытаты для характарыстыкі вобразаў Міхала, дзядзькі Антоса, Ганны, дзяцей

1	2	3	4	5	6
25	Якуб Колас. Вобразы ў паэме «Новая зямля»	1	Разгледзець сістэму вобразаў твора, адзначыўшы такія станоўчыя рысы нацыянальнага характару, як працавітасць, жыццёвая мудрасць, душэўная прыгажосць, увасобленыя ў вобразах Міхала, Ганны, Антося; развіваць уменне знаходзіць у вялікім ліра-эпічным творы эпізоды, мастацкія дэталі, неабходныя для разумення вобразаў; ствараць умовы для выхавання маральных каштоўнасных арыентацый	Характарыстыка вобразаў Ганны, дзядзькі Антося, дзяцей на аснове падобраных цытат. Выбарачны пераказ эпізодаў (раздзел «Дзядзька-кухар» і інш.). Назіранне за спосабамі раскрыцця вобразаў	Дачытаць паэму да канца, звярнуўшы ўвагу на раздзелы «Каляды», «Вялікдзень», «Падгляд пчол»
26	Якуб Колас. Народнае свята ў паэме «Новая зямля»	1	Засяродзіць увагу на паказе народнага свята ў паэме як неабходнага складніка ў стварэнні панарамнай карціны народнага жыцця, мастацкай энцыклапедыі беларусаў; выпрацоўваць навыкі калектыўнай працы, аналітычнай дзейнасці, крытычнага мыслення; ствараць умовы для ўзбагачэння культурнага кругагляду, цікавасці да народных традыцый	Падрабязны аналіз раздзелаў «Падгляд пчол», «Каляды», «Вялікдзень». Праца ў групах. Праблемная гутарка «Культура беларусаў у XIX і XXI стст.», накіраваная на асэнсаванне каштоўнасці традыцый у жыцці народа	Падбраць цытаты, неабходныя для разумення трагедыі Міхала
27	Якуб Колас. Паэма «Новая зямля». Трагедыя лёсу Міхала. Філасофская	1	Прааналізаваць вобраз Міхала, засяродзіўшы ўвагу на асэнсаванні шляху героя да ажыццяўлення сваёй мары і прычын яе няздзейснасці; падвесці да разумення філасофскай ідэі зямлі і волі ў паэме; удасканальваць уменні аналізу вобраза-персана-	Складанне плана праблемнай гутаркі «Запаветная мара Міхала». Аналіз цытат-аргументаў, ключавых цытат з раздзелаў «Агляд зямлі», «Смерць Міхала». Праб-	Вывучыць урывак з паэмы Я. Коласа «Новая зямля» на памяць (раздзел «Леснікова пасада», пачатак «Мой родны кут, як ты мне мілы...»)

62

1	2	3	4	5	6
	ідэя зямлі і волі		жа ў суаднесенасці з аўтарскай пазіцыяй; спрыяць выхаванню ўласнай годнасці	лемная гутарка, накіраваная на разуменне трагедыі галоўнага героя	
28	Сімвалічны сэнс назвы паэмы «Новая зямля»	1	Падагульніць веды па творы; дапамагчы вызначыць ідэйна-мастацкі змест паэмы, падвесці да разумення сімвалічнага сэнсу назвы твора; развіваць творчы патэнцыял, эмацыянальную сферу вучняў; ствараць умовы для разумення каштоўнасці чалавечага жыцця	Эўрыстычная гутарка, накіраваная на падгульненне ведаў па тэматыцы, праблематыцы, агульначалавечым і нацыянальным змесце паэмы, раскрыццё сімвалічнага сэнсу назвы, паэтычнага майстэрства Я. Коласа (рытмічнае багацце, вершаваны намер, вобразна-выяўленчыя сродкі). Праслухоўванне аўдыязапісу песні «Мой родны кут» у выкананні ансамбля «Песняры». Конкурс чытальнікаў. Выразнае чытанне на памяць урывка з паэмы	Падрыхтаваць выразнае чытанне верша М. Багдановіча «Санет» («Паміж пяскоў Егіпецкай зямлі...»)
29	Максім Багдановіч. Слова пра паэта. Нацыянальныя	1	Прыгадаць вядомыя творы М. Багдановіча (праз стварэнне адпаведнай эмацыянальнай атмасферы), асэнсаваць асноўныя факты яго жыццёвага і творчага шляху, падвесці да разумення выбітнасці асо-	Завочная мультымедыяная экскурсія па родных мясцінах паэта. Складанне храналогіі асноўных фактаў жыцця і творчасці М. Багдановіча	Прачытаць і прааналізаваць вершы М. Багдановіча «Маладыя гады», «Жывеш не вечно, чалавек...», «Плакала лета, зямлю пакадаючы...»

63

1	2	3	4	5	6
	і агульна-чалавечыя матывы ў паэзіі		бы паэта, акрэсліць шматграннасць таленту; паглыбіць паняцце пра <i>санет</i> ; развіваць эмацыянальную сферу вучняў; пашыраць культурны і літаратурны круггляд; спрыяць выхаванню пачуцця суперажывання, фарміраванню мастацка-эстэтычных каштоўнасных арыентацый	(з выкарыстаннем электроннага адукацыйнага рэсурсу MOODLE). Чытанне, успрыманне і аналіз верша «Санет» («Паміж пяскоў Егіпецкай зямлі...»). Назіранне за асаблівасцямі зместу і формы твора	
30	Максім Багдановіч. Пошукі гармоніі, услаўленне красы жыцця і мастацтва	1	Далучыць вучняў да прыгажосці паэтычнага слова М. Багдановіча, дапамагчы ўбачыць багацце духоўнага свету лірычнага героя, скіраванага да агульначалавечай праблематыкі, пошукаў гармоніі, абвостранае адчуванне красы жыцця і мастацтва; развіваць здольнасці эстэтычнага ўспрымання паэзіі, уменне бачыць гарманічнасць пачуццяў, перажыванняў і формы іх выяўлення ў лірычным творы, рытмічнае багацце і мілагучнасць вершаў; ствараць умовы для фарміравання любові да прыгожага, эстэтычнага густу	Чытанне, успрыманне, аналіз вершаў «Маладыя гады», «Жывеш не вечна, чалавек...», «Плакала лета, зямлю пакідаючы...». Назіранне за багаццем духоўнага свету лірычнага героя. Вусны водгук на самастойна выбраны верш М. Багдановіча па прыкладным плане: 1. Звесткі пра аўтара, яго ролю ў беларускай літаратуры. 2. Характарыстыка асобы лірычнага героя. 3. Свае ўражання, уласныя адносіны да твора.	Прачытаць аповяданне М. Гарэцкага «Роднае карэнне». Падрыхтавацца да абмеркавання дадаткова прачытанага твора (аповесць М. Стральцова «Загадка Багдановіча»)

64

1	2	3	4	5	6
				4. Аналіз вобразна-выяўленчых сродкаў, якія дапамагаюць зразумець стан лірычнага героя, яго духоўны свет. 5. Спасылкі на іншыя аўтараў, іншыя творы на аналагічную тэму	
31	Абмеркаванне твораў для дадатковага чытання	1	Дапамагчы асэнсаваць ідэйна-мастацкі змест дадаткова прачытанага твора — аповесці М. Стральцова «Загадка Багдановіча»; узбагачаць культурны круггляд, літаратурную кампетэнцыю вучняў; спрыяць фарміраванню разумення значнасці постаці М. Багдановіча ў беларускай літаратуры XX ст.	Эўрыстычная гутарка, скіраваная на выяўленне разумення зместу аповесці, узбагачэнне ведаў пра асобу М. Багдановіча	Падрыхтаваць матэрыялы да творчай работы
32	Кантрольная творчая работа па лірыцы Максіма Багдановіча	1	Вучыць суадносіць тэму і змест, аб'ём творчай работы, пісьмова разгортваць пэўны тэзіс, выкарыстоўваць цытаты для аргументавання сваіх думак; разумець важнасць кампазіцыйнай стройнасці і завершанасці творчай работы; развіваць літаратурную і лінгвістычную кампетэнцыю вучняў, пісьмовае маўленне, навыкі самастойнай працы	Напісанне творчай работы (водгук) на верш М. Багдановіча	

65

1	2	3	4	5	6
33	Максім Гарэцкі. Апавяданне «Роднае карэнне»	1	Пазнаёміць з асобай М. Гарэцкага — пачынальніка беларускай прозы; засяродзіць увагу на тэме вернасці роднай зямлі, служэння інтэлігенцыі народу ў апавяданні, раскрыць вобраз Архіпа Лінкевіча — вясковага інтэлігента з абуджаным сумленнем; паглыбіць паняцце <i>вобраз аўтара і апавядальніка</i> ; удасканалваць навыкі аналізу эпічнага твора малой формы, вобраза-персанажа, праблематыкі апавядання; спрыяць выхаванню пачуцця грамадзянскага абавязку	Прагляд і каменціраванне прэзентацыі «Максім Гарэцкі». Эўрыстычная гутарка па выяўленні першаснага ўражання ад твора. Кароткі гістарычны каментарый да часу стварэння апавядання. Падбор і аналіз цытат, неабходных для паўнаважнага разумення вобраза Архіпа — інтэлігента ў першым пакаленні, які імкнецца «знайсці першапрычыну ўсякае істоты». Абмеркаванне аўтарскіх адносін да героя	Прадумаць адказы на пытанні № 8–10, змешчаныя ў вучэбным дапаможніку пасля раздзела «Роднае карэнне». Прачытаць апавяданне К. Чорнага «На пыльнай дарозе»
IV. ЧАЛАВЕК У ЧАСЕ І ПРАСТОРЫ Ў ТВОРАХ БЕЛАРУСКАЙ ЛІТАРАТУРЫ (15 гадзін + 1 гадзіна на творчую работу + 2 гадзіны на абмеркаванне твораў для дадатковага чытання)					
34	Кузьма Чорны. Апавяданне «На пыльнай дарозе»	1	Пазнаёміць вучняў з асобай К. Чорнага — майстра беларускай прозы; дапамагчы асэнсаваць мастацкае ўвасабленне аўтарскай формулы «чалавек — гэта цэлы свет» у апавяданні, выявіць гуманістычны і жыццесцвярджальны пафас твора; даць <i>пачатковае паняцце пра псіхалагізм</i> у літа-	Прагляд і каменціраванне прэзентацыі «Кузьма Чорны». Падрабязны аналіз дыялогаў, лексікі і сінтаксісу апавядання. Назіранне за спосабамі стварэння эмацыянальна светлай танальнасці твора	Пазнаёміцца з матэрыяламі біяграфіі А. Куляшова, змешчанымі ў вучэбным дапаможніку

1	2	3	4	5	6
			ратуры; развіваць звязнае маўленне вучняў; ствараць умовы для засваення агульначалавечых каштоўнасцей	ра. Эўрыстычная гутарка па выяўленні філасофскага зместу, псіхалагізму і гуманістычнага пафасу твора, уласцівых прозе К. Чорнага	
35	Аркадзь Куляшоў. Слова пра паэта. Грамадзянская, маральна-этычная тэматыка вершаў	1	Пазнаёміць з асобай народнага паэта, выявіўшы адметнасць яго творчай постаці; дапамагчы асэнсаваць грамадзянскую і маральна-этычную скіраванасць лірыкі; развіваць эмацыянальную сферу вучняў; ствараць умовы для фарміравання актыўнай грамадзянскай пазіцыі	Прагляд і каменціраванне прэзентацыі «Аркадзь Куляшоў». Прааслухоўванне фрагмента аўдыязапісу песні «Бывай». Выразнае чытанне верша «Мая Бесядзь». Ідэйна-мастацкі аналіз твора з мэтай асэнсавання творчага крэда паэта. Назіранне за асаблівасцямі вобразна-выяўленчай палітры верша	Прачытаць вершы А. Куляшова «Спакойнага шчасця не зычу нікому...», «На паўмільярдным кіламетры», «Нябёсы — акіян, я знаў даўно...»
36	Аркадзь Куляшоў. Філасофская тэматыка вершаў	1	Дапамагчы вучням зразумець філасофскую скіраванасць паэзіі А. Куляшова, раскрыць майстэрства выяўлення агульначалавечага праз асабістае; <i>паглыбіць паняцце пра лірычнага героя</i> ; ствараць умовы для ўзбагачэння моўнай і літаратурнай кампетэнцыі, духоўнага свету вучняў	Чытанне, ідэйна-мастацкі аналіз вершаў «Спакойнага шчасця не зычу нікому...», «На паўмільярдным кіламетры», «Нябёсы — акіян, я знаў даўно...» з мэтай асэнсавання багацця духоўнага свету лірычнага героя. Назіран-	Вывучыць на памяць верш А. Куляшова «На паўмільярдным кіламетры»

1	2	3	4	5	6
				не за тым, як спалучаюцца традыцыйна-лірычныя вобразы з вобразамі новай эпохі, за асаблівасцямі формы і вобразна-выяўленчай сістэмы вершаў. Эўрыстычная гутарка па выяўленні філасофскай ідэі сэнсу жыцця, прызначэння чалавека, руху і развіцця, пазнання і вопыту	
37	Максім Танк. Слова пра паэта. Тэмы і вобразы паэзіі	1	Пазнаёміць з асобай народнага паэта, акрэсліць асноўныя тэмы і вобразы яго лірыкі, падвесці да разумення яго творчай індывідуальнасці, вучыць разумець падтэкст філасофскага лірычнага твора; развіваць пазнавальную актыўнасць, маўленчую культуру вучняў; садзейнічаць фарміраванню эстэтычнай культуры	Выразнае чытанне на памяць верша «На паўмільярдным кіламетры». Прагляд і каменціраванне прэзентацыі (відэа-фільма) «Максім Танк». Чытанне і аналіз верша «Мой хлеб надзённы» з мэтай выяўлення жыццёвага і творчага крэда паэта	Вывучыць на памяць верш М. Танка «Ты яшчэ толькі намёк на чалавека...»
38	Максім Танк. Філасофскі роздум пра чалавека,	1	Прааналізаваць вершы паэта, засяродзіць увагу на філасофскім роздуме пра чалавека, яго жыццёвае прызначэнне; паглыбіць паняцце пра <i>рытміка-інтанацыйны лад верша</i> ;	Ідэйна-мастацкі аналіз вершаў «Завушніцы», «Ты яшчэ толькі намёк на чалавека...», «Не знаю, ці ёсць жыццё...». Назі-	Прачытаць аповесць І. Шамякіна «Непаўторная вясна»

1	2	3	4	5	6
	яго жыццёвае прызначэнне		развіваць навыкі аналізу лірычнага твора, уменне разумець і суадносіць аўтарскую пазіцыю з уласнымі меркаваннямі; спрыяць выхаванню пацучця маральнай адказнасці	ранне за адметнасцю рытміка-інтанацыйнага малюнка твораў. Пра-слухоўванне аўдыязапісу песні «Завушніцы» ў выкананні ансамбля «Песняры». Выразнае чытанне на памяць верша «Ты яшчэ толькі намёк на чалавека...». Эўрыстычная гутарка «І толькі тады становішся чалавекам...»	
39	Іван Шамякін. Аповесць «Непаўторная вясна» (1-я кніга пенталогіі «Трывожнае шчасце»)	1	Пазнаёміць вучняў з асноўнымі звесткамі з жыцця і творчасці пісьменніка — прызнанага майстра прозы; звярнуць увагу на гісторыю стварэння пенталогіі «Трывожнае шчасце», яе аўтабіяграфічнасць, кампазіцыю, галоўных герояў твора; развіваць звязнае маўленне вучняў; садзейнічаць выхаванню павагі да лёсу людзей даваеннага пакалення	Прагляд і каменціраванне прэзентацыі «Іван Шамякін. Жыццё і творчасць». Гістарычны каментарый да часу, адлюстраванага ў творы. Падбор і аналіз цытат для характарыстыкі вобраза Пятра. Аналіз прыёмаў стварэння мастацкага вобраза (партрэт, унутраны свет, характар, аўтарская характарыстыка і інш.). Работа ў групах. Назіранне за развіццём сюжэта аповесці	Падабраць цытаты для характарыстыкі вобраза Сашы

1	2	3	4	5	6
40	Іван Шамякін. Аповесць «Непаўторная вясна». Духоўны свет Пятра і Сашы	1	Дапамагчы вучням асэнсаваць прыгажосць духоўнага свету Пятра і Сашы, чысціню іх узаемаадносін; развіваць уменні вызначаць прыёмы стварэння вобраза ў эпічным творы, супастаўляць, рабіць высновы; спрыяць фарміраванню культуры інтымных пачуццяў	Выбарачны пераказ з элементамі аналізу. Характарыстыка вобраза Сашы. Аналіз прыёмаў стварэння вобраза. Назіранне за развіццём узаемаадносін герояў. Характарыстыка іншых герояў аповесці	Падрыхтаваць паведамленне на тэму «Маральна-этычныя праблемы ў аповесці»
41	Іван Шамякін. Аповесць «Непаўторная вясна». Маральна-этычная праблема твора	1	Правесці тэматычны кантроль па змесце аповесці; засяродзіць увагу на маральна-этычных праблемах, адлюстраваных у творы, эмацыянальна-псіхалагічнай змястоўнасці вобразаў; стварыць умовы для развіцця ўменняў і навыкаў крытычнага мыслення, выхавання маральнай адказнасці за свае ўчынкі	Пісьмовыя адказы на пытанні па змесце твора. Праблемная гутарка, накіраваная на вызначэнне маральна-этычных праблем твора, разуменне складанасці ўзаемаадносін паміж маладымі людзьмі, важнасці захаваць свае пачуцці	Прачытаць апавяданне Я. Брыля «Memento mori»
42	Янка Брыль. Апавяданне «Memento mori»	1	Пазнаёміць з асобай народнага пісьменніка; засяродзіць увагу на маральным подзвігу печніка, дапамагчы раскрыць глыбокае разуменне народнага гераізму; удасканалваць навыкі аналізу вобраза, праблематыкі, выяўлення аўтарскай пазіцыі; садзейнічаць выхаванню павагі да маральнага подзвігу чалавека	Гістарычны каментарый да твора (прататып героя Даніла Скварнюк). Ідэйна-мастацкі аналіз апавядання. Праблемная гутарка, накіраваная на асэнсаванне маральнага подзвігу старога сяляніна. Назіранне за мас-	Прачытаць першыя тры раздзелы аповесці У. Караткевіча «Дзікае паляванне караля Стаха»

70

1	2	3	4	5	6
				тацкімі прыёмамі па выяўленні ўрачыстай танальнасці твора, аўтарскай пазіцыі, за моўнай лаканічнасцю і зместавай аб'ёмнасцю	
43	Уладзімір Караткевіч. Аповесць «Дзікае паляванне караля Стаха»	1	Абапіраючыся на раней прачытаныя творы Уладзіміра Караткевіча, пазнаёміць са звесткамі з жыцця і творчасці пісьменніка, звярнуць увагу на адметнасць яго асобы, раскрыць канкрэтна-гістарычную аснову аповесці; ствараць умовы для развіцця ўменняў працы з рознымі крыніцамі інфармацыі; садзейнічаць выхаванню павагі і цікавасці да выдатных прадстаўнікоў беларускай літаратуры	Прагляд і каменціраванне прэзентацыі «Уладзімір Караткевіч. Жыццё і творчасць». Гістарычны каментарый да твора. Эўрыстычная гутарка па выяўленні першаснага ўражання ад прачытаных раздзелаў аповесці. Выбарачны пераказ раздзела 3 (легенда пра караля Стаха). Характарыстыка вобразаў Андрэя Беларэцкага і Надзеі Яноўскай	Прачытаць раздзелы 4–6 аповесці У. Караткевіча «Дзікае паляванне караля Стаха». Прадумаць адказы на пытанні № 4–5 вучэбнага дапаможніка пасля раздзела «Аповесць “Дзікае паляванне караля Стаха”»
44	Уладзімір Караткевіч. Аповесць «Дзікае паляванне караля Стаха».	1	Шляхам аналізу зместу аповесці паказаць атмасферу мінулай эпохі (80-я гады XIX ст.), паказаць узаемасувязь розных гістарычных эпох; паглыбіць паняцце пра жанр <i>аповесці</i> (дэтэктыўна-прыгодніцкая); удасканалваць уменні аналізу эпічнага	Выбарачны пераказ эпизодаў. Характарыстыка вобразаў Дубатоўка, Гарабурды, Вароны. Прагляд фрагментаў мастацкага фільма «Дзікае паляванне караля Стаха» (рэ-	Прачытаць раздзелы 7–11 аповесці У. Караткевіча «Дзікае паляванне караля Стаха»

71

1	2	3	4	5	6
	Каларыт, атмосфера эпохі		твора; ствараць умовы для ўзбагачэння лексічнага запasu вучняў, культурнай кампетэнцыі, гістарычнай самасвядомасці	жысёр В. Рубінчык). Выкананне задання № 9 вучэбнага дапаможніка. Эўрыстычная гутарка, скіраваная на асэнсаванне атмасферы эпохі, разуменне прыёмаў стварэння каларыту эпохі	
45	Уладзімір Караткевіч. Аповесць «Дзікае паляванне караля Стаха». Роздум аб прызначэнні чалавека на зямлі	1	Раскрыць тэму прызначэння чалавека на зямлі, лёсу беларускага народа ў аповесці, дапамагчы спасцігнуць аўтарскую пазіцыю; спрыяць развіццю крытычнага мыслення вучняў; уплываць на выхаванне нацыянальнай самасвядомасці	Характарыстыка вобразаў Беларэцкага, Свеціловіча, Рыгора. Прагляд фрагментаў мастацкага фільма «Дзікае паляванне караля Стаха». Праблемная гутарка, скіраваная на асэнсаванне аўтарскага роздзума аб прызначэнні чалавека на зямлі, лёсе беларускага народа	Дачытаць аповесць У. Караткевіча «Дзікае паляванне караля Стаха»
46	Уладзімір Караткевіч. Аповесць «Дзікае паляванне караля Стаха». Праблемы добра і зла	1	Засяродзіць увагу на праблеме добра і зла, кахання, мужнасці і гераізму, асаблівасцях кампазіцыі аповесці; ствараць умовы для развіцця вуснага дыялагічнага маўлення вучняў, аналітычнага мыслення, выхавання маральных каштоўнасцей арыентацый	Аналіз раздзела 17 (разгадка таямніцы дзікага палявання). Прагляд фрагментаў мастацкага фільма «Дзікае паляванне караля Стаха». Аналіз фінальных сцэн аповесці, вобраза апавядальніка. Складанне дыялогаў «Та-	Падрыхтаваць матэрыялы да творчай работы па аповесці У. Караткевіча «Дзікае паляванне караля Стаха»

72

1	2	3	4	5	6
				ямніцы Балотных Ялін», «Чаму мне спадабалася аповесць?», «Калі б я здымаў фільм па аповесці, то ...» і інш.	
47	Творчая работа (міні-сачыненне-разважанне) па аповесці У. Караткевіча «Дзікае паляванне караля Стаха»	1	Удасканалваць уменне суадносіць тэму і змест творчай работы, пісьмова разгортваць пэўны тэзіс, выкарыстоўваць цытаты для аргументавання сваіх думак; развіваць крэатыўны патэнцыял, літаратурную і лінгвістычную кампетэнцыі вучняў, пісьмовае маўленне, фарміраваць пачуццё адказнасці за вынікі сваёй працы	Напісанне міні-сачынення-разважання па адной з тэм: «Таямніцы Балотных Ялін», «Чаму мне спадабалася аповесць?», «Калі б я здымаў фільм па аповесці, то...», «Тэма кахання ў аповесці», «Імчыць над змрочнай зямлёй дзікае паляванне...» (праблема добра і зла ў аповесці)» і інш.	
48	Яўгенія Янішчыц. Слова пра паэтэсу. Тэма кахання ў лірыцы	1	Пазнаёміць з асноўнымі звесткамі з жыцця і творчасці паэтэсы, умовамі фарміравання яе творчай індывідуальнасці, звярнуць увагу на асаблівасці тэматычнай палітры паэзіі, тэму кахання ў лірыцы Я. Янішчыц; удасканалваць уменні і навыкі працы з рознымі крыніцамі інфармацыі, аналізу лірычных твораў; ствараць умовы для развіцця эстэтычнай чуйнасці, пачуцця прыгожага	Мульгімедыйная экскурсія па родных мясцінах паэтэсы. Чытанне, асэнсаванне верша «Ты пакліч мяне. Пазаві...». Аналіз вобразна-выяўленчай палітры. Выяўленне ролі паўтара ў вершы	Вывучыць верш «Ты пакліч мяне. Пазаві...» на памяць

73

1	2	3	4	5	6
49	Яўгенія Янішчыц. Тэматычная палітра лірыкі	1	Дапамагчы асэнсаваць тэматычныя дамінанты лірыкі Я. Янішчыц, разнастайнасць пафасу твораў; працягваць развіваць навыкі самастойнай ацэнкі лірычных твораў, крэатыўных здольнасцей вучняў; праз асэнсаванне духоўнага свету лірычнай герайні спрыяць фарміраванню галоўных жыццёвых каштоўнасцей	Выразнае чытанне верша «Ты пакліч мяне. Пазаві...» на памяць. Чытанне і асэнсаванне вершаў «Чаму ніколі не баюся я...», «Не воблака, а проста аблачынка...», «Любоў мая...». Устанаўленне асацыятыўных сувязей	Выканаць творчае заданне № 10 вучэбнага дапаможніка
50 51	Абмеркаванне твораў для дадатковага чытання	2	Дапамагчы асэнсаваць ідэйна-мастацкі змест выбранага твора; узбагачаць літаратурную кампетэнцыю вучняў, культурны круггляд; спрыяць разуменню разнастайнасці беларускай літаратуры, яе суаднесенасці з сусветнай класікай, выхаванню цікавасці да айчыннага мастацтва слова	Аналіз самастойна прачытаных твораў. Эўрыстычная гутарка, скіраваная на выяўленне разумення ідэйна-мастацкага зместу самастойна прачытаных твораў	Прадумаць адказы на пытанні, змешчаныя ў вучэбным дапаможніку ў раздзеле «Паўтарэнне і падагульненне вывучанага за год»
52	Паўтарэнне і падагульненне вывучанага за год	1	Высветліць вучнёўскія ўражанні ад прачытаных твораў на працягу года; падагульніць і сістэматызаваць веды вучняў па курсе літаратуры за 9 клас; спрыяць фарміраванню цікавасці да чытання мастацкай літаратуры, разумення каштоўнасці беларускай літаратуры	Азнаямленне са спісам твораў на наступны навучальны год. Гутарка-рэкамендацыя па арганізацыі чытання твораў у летні перыяд	
53	Рэзервовая гадзіна	1	Выкарыстоўваецца па меркаванні настаўніка на працягу навучальнага года		

Рэкамендаваная вучэбна-метадычная літаратура

1. Беларуская мова. Навучальныя і кантрольныя дыктанты. 5–9 класы / Г. М. Валочка, Л. М. Гамеза, І. У. Булаўкіна [і інш.]. — Мінск : Аверсэв, 2018.
2. Беларуская мова. Пераказы з дадатковымі заданнямі. 8–9 класы / Г. М. Валочка, І. Д. Воюш, І. У. Булаўкіна [і інш.]. — Мінск : Аверсэв, 2018.
3. Жуковіч, М. В. Сучасныя адукацыйныя тэхналогіі на ўроках беларускай мовы і літаратуры / М. В. Жуковіч. — Мінск : Аверсэв, 2015.
4. Зборнік матэрыялаў для выпускнога экзамену па вучэбным прадмеце «Беларуская мова» за перыяд навучання і выхавання на II ступені агульнай сярэдняй адукацыі / І. У. Булаўкіна, Л. М. Гамеза, І. М. Саматія [і інш.]. — Мінск : Аверсэв, 2018.
5. Кандраценя, І. У. Сучасная беларуская арфаграфія : акадэмічны даведнік / І. У. Кандраценя, Л. П. Кунцэвіч, А. А. Лукашанец. — Мінск : Аверсэв, 2012.
6. Малажай, Г. М. Школьны тлумачальны слоўнік беларускай мовы / Г. М. Малажай, Л. І. Яўдошына. — Мінск : Аверсэв, 2013.
7. Новік, М. І. Беларуская мова. 9 клас. Складаны сказ без складанасці : дапамож. для вучняў устаноў агул. сярэд. адукацыі з беларус. і рус. мовамі навучання / М. І. Новік, С. Ф. Бут-Гусаім, В. М. Касцючык. — Мінск : Аверсэв, 2012.
8. Сяргеева, А. М. А або У : слоўнік-даведнік канчаткаў назоўнікаў мужчынскага роду ў родным склоне адзіночнага ліку / А. М. Сяргеева, В. І. Уласевіч, Н. А. Чабатар. — Мінск : Аверсэв, 2014.
9. Якуба, С. М. Беларуская мова. 8–9 класы. Дыдактычныя і дыягнастычныя матэрыялы / С. М. Якуба. — Мінск, 2019.

Змест

Прадмова.....	3
Беларуская мова.....	4
Беларуская літаратура.....	50
Рэкамендаваная вучэбна-метадычная літаратура	75